

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

41. Oesta eius in Zeilano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

animo, & offensi recedant. Si quis aderit Lusitanus abstinete omnino à culpandis illius loci Christianis, imò præferte vos ab ipsis stare, illosque verbis defendite, nam si attendetur, quàm non pridem ad Christum accesserint, quàm parcis ad bene viuendum adiuti documentis, haud mirum videbitur tales esse, sed mirum prorsus non esse peiores. Sacerdotibus Malabaribus in rebus animi omni ope adeste, curate vt mentem confessionis Sacramento purgent, vt diuinam rem faciant, vt bono exemplo sint, nec ad mortalium quempian, sinistrum quicquam de illis scribite. Cum ducibus Lusitanis quàm placidissimè agite, nec vnquam inter vos atque illos vlla dissidij species intercedat, cum aliis verò regionum istarum Lusitanis, amicitiam retinere, omni conatu satagite, nec sit vobis vnquam cum eorum aliquo quicquam dirimendum, tametsi ad hoc vos prouocauerit. Illatas ab iis in Christianos iniurias carpite, sed amicè, ac si frustra id esse videbitis, ad Præfectum referte, cum quo, iterum moneo, nihil vnquam vobis aut controuersæ, aut frigoris nascatur. Vestra cum Lusitanis colloquia non sint nisi de rebus diuinis, de morte, iudicio, piacularibus ignibus, & æternis, confessionis Sacræ, & Eucharistiæ frequentatione, Deique præceptis accuratè seruandis; nam si non alios cum ipsis induxeritis sermones, nec ipsi vobiscum de aliis tractabunt, nec suffurabuntur vobis horas, officij vestri muneribus debitas: defructu laborum, & rebus appositis ad prouehendam pietatem, non prætermittetis literas Goam date ad Patres & fratres Societatis, ipsumque Episcopum, sed reuerenter admodum ac demissè, vt potè his in Prouincijs communem Sacrorum antistitem. Rege licet ex vna in aliam prouinciam vocante; haudquaquam prorsus in eam transibitis, nisi Patre Antonio Criminali, & Præfecto assentientibus, sed obicie- tis Obedientiæ excusationem. Etiam atque etiam inculco vt quacum- que vos iter agere, & vbi cumque morari contigerit, exhibere vos eni- tamini cunctis amabiles, cunctis beneficos, atque affabiles, sic ad vber- tiorem animarum fructum habiliores euaderis, quod vobis dominus concedat, & vobiscum omnibus in perpetuum sit. Amen.]

41. Christianorum rebus in tractu Piscariæ, ac Patrum illic degen-
tium, ita constitutis, in Zeilani traiecit Insulas. Ex iis de semente for-
tissimi sanguinis per Iafanapatani tyrannum effusi pretiosas melles,
Deo suggerente diuinabat, nec ager omen agricolæ scellit. Regnum
Candiæ ingressus, eius insula præcipuum, breuissimo tempore regem
Christo, & cruci subiugavit. Verùm quoddam apertam toto suo regno exe-
crationem idololatriæ, & professionem veri cultus, prospiciebat crude-
libus exceptum iri vicinorum bellis. non ante ausus est huic se alex cre-
dere, quàm Lusitanorum præsidio muniretur, cui fide regia faculta-
tem arcis sibi construendæ, optinque promisit. Probauit sanctus re-
gis consilium, ac de illo Ioannem Caltrium Indiarum præfectum cum
Regis legato per se ipse conuenit; quod fama non leui constaret confi-
liariis eum vti, quibus Lusitana, quàm Christi res esset antiquior. Goæ
legato

41

Oesta eius in
Zeilanæ

legato

legato cum mandatis regis interim relicto, de iis acturus, Bazainum ubi erat Castrum, aquis & ventis aduersantibus nauigauit. Ignorantem eatenus Castrum Xauerium, existimatio publica, & gestorum admirabilitas fecerat venerandum: singulari iuxta pietate ac beneuolentia occurrit aduenti, nec liberalior promissis quam rebus extitit: inter alia confederatio cum rege Candia ab eo admilla; destinatus illi ad praesidium Antonius Monius Barretus fortissimus iuuenis, cum canteriatum centum catapultariis, mandatum ut dum Bazaini retinebatur Xauerius, si Goæ legatus sacro Baptismate initiari annueret; quam splendens cum sui vestiretur, quam magnificentissime haberetur; Malaca denique rogatus, ut eo aliquos de Societate transmitti iuberet, commatum Xauerio tradidit quo ei liceret quotquot libuisset Malacam mittere. Concionantem praeterea audire voluit. Ultimo denique, veluti gratiam beneficiorum hanc petijt ne ante hiemem exactam Goa recederet, velle ipsius consilio de anima sua statuere, fruique illius praesentia paulo pacatius, & otiosius, quod reliquis anni temporibus bella continuo gerenda non sinebant, & planè felicius id assecutus est, quam tunc fortassis putauerat, paulo enim post furda correptus febricula, neglectim initio curata, post in remedia omnia pertinaci, sensim contabuit, valetudine afflicta sub finem Aprilis cum Goam redisset, regendo iam impar, Gubernandi onus transtulit in senatum, quem ex optimis quibusque delegerat, animam verò sancto Patri, penitus credidit, cuius cœlesti consuetudine bonam partem dierum iucundè absumebat. Exibat alter ab Aprilis mensis & nauis ex Lusitania bene gestæ Prouinciæ præmium, Prærogis nomen atque imperium, & prærogatiui iuris alia decora, Ioannis Regis diplomate in triennium Castrum attulit; sed in vrbe tota festis lætitiis, fragoribus, ignibus gestiente, atque personante, risit videlicet hoc sæculi ludos quod dextra honores deferret tricennales, sinistra vitam in perpetuum auferret; tum sacris ritè procuratus, & assiduo Sancti Patris auxilio confirmatus, Iunij sexto viuere desiit, Indiarum Gubernatione in Garziam de Sa eius vice collata: tulit hunc Ioannes Castrus ex amicitia Bazaini, cum Xauerio contracta fructum. Verum antequam Goam Bazaino rediret, incidit (haud reor fortuito) in Rodericum Secheiram, quantum eo occurfu alacrem, tanto ipse attonitus, & tristis.

42. Erat hic iuuenis stirpe quam moribus melior, Malacæ quiddam admiserat capite luendum, coactus vitam latebris tueri, nosocomio se abdidit, in quod Sanctus Pater diuenterat, qui mutua consuetudine illum sibi amicum adiunxit, eo exitu quo ferè alios vitæ nimirum prohibioris. Aliquis illi de Deo, & rationibus animæ iniecit cogitationes, hinc etiam ad vitæ totius antea peccata omnia, sacra confessione expianda, nonnullam denique ad formam Christianè viuendi pellexit, exorata quoque ipsi ab inimicis pace, ac venia; sed cum illic tot inter illecebras sensuum, & licentiam communem, probitas illa vix bene coalescens magnopere periclitaretur, suadenti Xauerio promisit Europam

42.
Pepidi animi
introspectis, &
coguerit.